

ЦПАС Вх. № 102/08.06.2017.

До

Научното жури при

НСА „Васил Левски“

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Александър Асенов Воденичаров,

факултет Полиция” при Академия на МВР

на дисертационен труд „Управление на миграцията в Република
България“,

за получаване на научна степен „доктор на науките“

от проф. д-р Любомир Кирилов Тимчев

по професионално направление „Спорт“,

НСА „Васил Левски“,

На основание на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за приложението му и вътрешно-устройствените и организационни актове на НСА, предоставям настоящата рецензия на Научното жури на НСА за обсъждане на дисертационен труд: „Управление на миграцията в Република България“, за получаване на научна степен „доктор на науките“ от проф. д-р Любомир Кирилов Тимчев.

Авторът е на основен трудов договор в Академията на МВР. Представеният комплект материали на хартиен носител е в съответствие със ЗРАС и ППЗРАС. Проф. д-р Тимчев е приложил необходимите

нотариално заверени дипломи и документи; автореферат (71 стр.) и дисертационния труд.

Актуалността на изследването се обуславя от промените в обществено-икономическите и политически отношения; от усъвършенстването в законовата и подзаконовата регламентация в Република България и поетите международноправни задължения, Навременността на разработваните проблеми се определя и от новите постижения в доктрината и практиката в областта на управлението на миграцията на населението.

Считам, че целта на предложения дисертационен труд е постигната.Формулирани са научнообосновани предложения за актуализиране и усъвършенстване на нормативната база за организацията и управлението на дейността на полицейските органи и другите звена от административната структура на страната по управление на миграцията в нашата страна. Положителен момент е, че поднесените идеи са резултат на анализ на действащите закони и подзаконови актове, както и на практическата дейност на съответните компоненти на държавния апарат.

Основните задачи, поставени в дисертационния труд са реализирани. Налице е всестранен анализ на правнонормативната среда за дейността на полицейските органи по управлението на миграцията на населението. Следва да се отбележи осъщественият комплексен анализ на основните понятия, свързани с издаване на документи за самоличност и контрол на българските граждани и чужденците, намиращи се под юрисдикцията на Република България. Прави силно положително впечатление всестранното разглеждане на процеса за издаването на личната карта, нейната подмяна, съхранение, временно отнемане и предаване на органа по издаването.

Достойнство на представения труд е разглеждането на статута на личните документи, свързани с пътувания на български граждани в чужбина – паспортите и заместващите ги документи. Основателно се достига до извода, че всеки български гражданин има право да напуска страната и да се завръща в нея с паспорт, заместващ го документ или военна карта за самоличност през определените за това места. Тези пунктове за преминаване на държавната граница се определят с акт на Министерския съвет. Посоченият извод е непосредствена последица от Договора за функционирането на Европейския съюз и актовете на вторичното общностно право, свързани с практическото приложение на приетия принцип за свободно движение на хора, услуги и капитали. В тази връзка е необходимо да се посочи, че това право не подлежи на ограничения, освен ако те са предвидени със закон и са необходими за защитата на националната сигурност, обществения ред, здравето на гражданите или на правата и свободите на други граждани. Правилно се извежда постановката, че паспортът е документ за преминаване на държавната граница на Република България и за пребиваване извън страната, като той е основен идентификационен документ за самоличност на българските граждани и на територията на Република България. С оглед на съвременните управленски механизми паспортът може да служи и като носител на удостоверение за електронна идентичност и удостоверение за квалифициран електронен подпис.

Основателно последователно се разглеждат мерките за административна принуда в разглежданата област на социалната практика.

Извеждат се четири хипотези за временно отнемане на личните карти: а). наложена мярка за неотклонение "задържане под стража"; б) настаняване в местата за изтърпяване на наказанието "лишаване от свобода"; в). изтърпяване на административна мярка "задържане в поделенията на Министерството на вътрешните работи" и г) други случаи, определени в закон. Правилно се отбелязва, че отнетите лични карти се съхраняват от органа, който ги е отнел, до отпадане на мярката, като за това незабавно се уведомява писмено съответната структура на Министерството на вътрешните работи, издала документа. Личната карта се връща на притежателя, когато отпаднат основанията за нейното отнемане.

Специално се отделя внимание на разработването на въпроса за забраната за напускане на страната. В това отношение последователно се

обсъждат отделните хипотези в каталога на проучваната мярка като не се разрешава напускане на страната на: 1) лица, за които има данни, че с пътуването си застрашават сигурността или интересите на Република България или че извършват, подбуждат, участват в приготвяне, подпомагане или в обучение за извършването на терористична дейност; 2)

лица, за които има данни, че с пътуването си застрашават системата за защита на класифицираната информация, представляваща държавна тайна на Република България; 3) лица, осъдени на лишаване от свобода до изтърпяване на наложеното им наказание, освен в случаите по чл. 66 и 70 от Наказателния кодекс.

Достойнство на представеното изследване е критичната оценка на организацията на взаимодействието и координацията в дейността на органите по издаването на документи за самоличност и контрол на миграцията с други организационноправни образувания с полицейски правомощия, другите държавни и териториални органи на изпълнителната власт, неправителствени организации и граждани.

Освен общите положителни научно-приложни резултати в представения дисертационен труд, бих желал да се отбележа по-конкретно обема, структурата и предметното му съдържание.

Дисертацията е в обем от 457 страници. Използваните нормативни актове и литературни източници са общо 217, а бележките под линия - 531 на брой. Дисертационният труд в структурно отношение се състои от увод, четири части, девет глави, разделени от своя страна на параграфи, заключение и литературни източници.

В отделните параграфи на дисертационният труд последователно се изследват теоретичните, юридическите и организационните аспекти в управлението на миграцията в Република България в контекста на националната и международна практика. Изяснява се теоретичният фундамент на управлението на миграцията на населението в страната, като авторът представя много свои виждания. Достойнство е анализът на

основните международноправни и вътрешноправни актове. Разкрити са същността, предимствата и недостатъците на отделните правни институти. В края на всяка глава са представени констатации, коментари и препоръки по конкретната сфера на управлението на миграцията. Оправдано се поставя акцент на проблемните области. Подчертано положителни са направени предложени *de lege ferenda*. Обхватът на управлението на миграционните потоци на национално и на наднационално ниво придобива все по-голямо значение в границите на ЕС. Извежда се аргументирано изводът, че основната цел обаче остава непроменена – постигане на ефективна защита на границите на страната и контрол на всички лица, намиращи се под юрисдикцията на България, като всички публични институции с компетентност в областта на миграцията.

За задълбочения и прецизен анализ е допринесло обстоятелството, че авторът е участвал в редица национални проекти, проучвания, анализи и изготвянето на конкретни предложения, свързани с подобряване на конкретната нормативна уредба, регламентираща организацията и управлението на миграцията на населението.

Кои са основните научни приноси :

♦ Направен е анализ на основните понятия, свързани с управлението на миграцията на населението в страната, на основата на които са предложени редица определения на понятия, като «документ», «документ за самоличност» «контрол на миграцията на населението», «миграционен натиск», «управление» и «управление на миграцията», като част от управлението на миграционните потоци;

♦ На основата на правноисторически преглед са анализирани действащите международноправни и национални нормативни актове. На тази основа са направени редица предложения за усъвършенстването им.

Особено интересно е аргументираното предложение за приемането на Закон за миграцията. Вниманието заслужава предложението за приемането на Регламент в разглежданата област. Изборът на този правен акт на Съюза е съществен, тъй като той ще има общо приложение, ще бъде задължителен в своята цялост и ще се прилага пряко във всички държави-членки (чл. 288 от Договора за функционирането на Европейски съюз, предишен чл. 249 от Договора за Европейската общност).

♦ Обоснованото на необходимостта от по-нататъшно и пълно хармонизиране на българското законодателство с това на държавите – членки на ЕС, като се отчитат на националните традиции, геополитическото положение на страната, демографски, социални и други фактори.

♦ Направените препоръки по отношение на документите за самоличност за гражданите на Република България. Става въпрос както за тяхното многообразие, така и за изразяването на волеизявление за издаване на лична карта от 14, на 16-та годишна възраст (чл. 29, ал. 1 от Закона за българските документи за самоличност). Мотивите за тези предложения се основават на обстоятелството, че Законът приема за документ за самоличност свидетелството за управление на моторно превозно средство (чл. 13, ал. 3 ЗБДС), а също и че лицата на възраст от 14 до 16 години възраст не носят административно-наказателна отговорност (чл. 26, ал. 3 от Закона за административните нарушения и наказания).

♦ Формулираните препоръки отнасящи се до режима на влизането и пребиваването на чужденци в страната. Първото от тях е свързано с въвеждането на нова класификация на видовете визи. Предложено е въвеждането на „виза за лечение“, „туристическа виза“, „ученическа виза“ и др. Предложението е обосновано с необходимостта от диференциране на визите от гледна точка на целта на посещението, с което да се улесни

организацията на работа на органите от Гранична полиция.

Коментар е направен на промяната в Закона за чужденците в Република България във връзка с влизането на чужденци и по специално промяната на смисъла на чл. 10 от ЗЧРБ, от императивна норма във възможност за отказ. По този начин се дава възможност на органите от Гранична полиция за оперативна самостоятелност при преценката на всеки конкретен случай. Предложението неотдавна е прието в законовия акт.

Мотивирано е предложение за намаляване срока за адресно регистриране на пребиваващите в страната чужденци – от пет на три дни. Предложението също вече е прието от законодателството. То е направено в предходни публикации на автора във връзка с настоящия дисертационен труд.

Последното предложение във връзка с пребиваването на чужденци се отнася до промяната на изрази “постоянен адрес” с “основен адрес” или “главен адрес”.

Налице са други и приноси с непосредствена практическа насоченост:

◆ Дисертационният труд съдържа преглед на съществуващата у нас организация на работата на специализираните органи за управление на миграцията на населението. Във връзка с това е направен сравнителен анализ на положителните и отрицателните аспекти от инкорпорирането на Дирекция „Миграция“ в Главна дирекция „Гранична полиция“, вследствие на който е застъпено становището за правилността от изваждането ѝ от структурата на ГДПП.

◆ На основата на направения анализ на основните аспекти, свързани с организацията на работа на специализираните структури за

управление на миграцията, е констатирано, че за подобряването на взаимодействието и координацията между им е препоръчително тяхното обединяването.

♦ Подчертана е необходимостта от включването в учебните планове на учебна дисциплина, посветена на управлението на миграцията. Обучението е необходимо както в специалностите, свързани със защитата на националната сигурност, така и във всички останали специалности.

Следва да се отбележат някои недостатъци в дисертационни труд и се направят съответните препоръки . За какво става въпрос?

1. Да се задълбочат и доразвият изводите в заключението на основата на вече направените такива в отделните глави.

2. Представяне на аргументираните тези и изводи в публичното пространство във възможно най-широк обхват.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **съдържа съществени теоретични, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката.** По този начин той **отговаря напълно** на изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на вътрешната нормативна уредба на НСА.

Това ми дава основание **УБЕДЕНО** дам своята **положителна оценка** за постигнатите резултати и приноси, представени в

дисертационния труд и автореферата. На това основание, предлагам на уважаваното Научно жури да **присъди научната степен „доктор на науките” на проф. д-р Любомир Кирилов Тимчев в професионално направление „Спорт“**, .

01.06.2017 г

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф. д-р Ал. Воденичаров